

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΓΛΩΣΣΑ, ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΙΑ, ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Κείμενο

Οι έφηβοι, τα κείμενα κι εμείς

Στο άρθρο του Γιώργου Σταματόπουλου, δημοσιευμένο στις 6. 12. 2019 στο www.efsyn.gr, παρουσιάζονται οι κυριότεροι λόγοι για τους οποίους οι έφηβοι σήμερα αντιμετωπίζουν προβλήματα στην κατανόηση ενός κειμένου και στη χρήση της γλώσσας.

Έρευνα έδειξε ότι οι νέοι μας, οι έφηβοι, δυσκολεύονται στην κατανόηση κειμένου, ότι είναι «κουμπούρες» με άλλα λόγια. Και να, αμέσως, εμείς, που μπορούμε και «κατανοούμε» τα κείμενα, προβαίνουμε σε άγρια και ισοπεδωτική στηλίτευση¹ των νέων και των εκπαιδευτών και του εκπαιδευτικού συστήματος γενικότερα.

Λες κι εμείς όταν ήμασταν έφηβοι κατανοούσαμε με ευκολία τα κείμενα ή τις μεγάλες φράσεις τους. Τα 'χει αυτά η μέση και προς τα πάνω ηλικία, να κατηγορεί δηλαδή απερίσκεπτα την εφηβική και τη νεότερη ως ανεπαρκή ή και ανεπίδεκτη οικειότητας με πνευματικές ασκήσεις.

Σήμερα βέβαια υπάρχουν περισσότεροι λόγοι να δυσκολεύονται οι νέοι, με κυριότερο την επικράτηση του διαδικτύου και την επικοινωνία με ελάχιστες λέξεις και πολλαπλασιασμό ξενικών όρων, χρηστικών για τη διεκπεραίωση της επικοινωνίας. Εκεί βρίσκουν τα πάντα έτοιμα: πληροφορίες για οτιδήποτε, αριθμητικές πράξεις [διαίρεση, πολλαπλασιασμό...] και ό,τι γουστάρουν.

Τι χρειάζεται να παιδεύονται με χαρτιά και μολύβια, με συζητήσεις με ωριμότερους, για να αποκτήσουν τα «εφόδιά» τους, όταν τα έχουν στο πιάτο; Αυτό οδηγεί στην ατροφία, πράγματι, του πνεύματος, στη ραθυμία² και στην απώλεια κάθε οξύτητας που απαιτεί οποιαδήποτε δυσκολία στην πάλη με τη γνώση.

Τι να σου κάνουν οι νέοι και τα εκπαιδευτικά συστήματα, πώς να αντιδράσουν και οι δόλιοι οι εκπαιδευτικοί, όταν είναι αναγκασμένοι να αποδράσουν από τον τεχνικό

¹ Στηλίτευση: η έντονη κριτική

² Ραθυμία: η σκνηρία, η τεμπελιά

αναλφαβητισμό, που διακρίνει πολλούς εξ αυτών -τώρα στα γεράματα, μάθε γέρο γράμματα...

Όσοι ενοχλούνται από τις αποδόσεις των νέων καλά θα κάνουν να κοιτάξουν την πορεία του ελληνικού πολιτισμού και να ξεχωρίσουν αυτούς που τον βοήθησαν να σταθεί όρθιος και να ενδυναμωθεί, να κοιτάξουν επίσης πώς οι ίδιοι χειρίζονται τον λόγο και τη γλώσσα.

Για να δούμε: ας τεντώσουμε λίγο τα αυτιά μας ή ας ανοίξουμε τα μάτια μας στην επικοινωνία των ενηλίκων -χίλιες λέξεις είναι μάλλον πολλές από εκείνες που χρησιμοποιούμε, για να συνεννοηθούμε, αν βέβαια κατορθώνουμε να επιτύχουμε επαφή και κατανόηση.

Τι να κάνουν; Να αλλάξουν τη ροή της εξέλιξης και του [ελληνικού] πολιτισμού; Μόνοι τους; Και που μπορούν και αρθρώνουν προτάσεις δεν είναι λίγο, έτσι που μιλάμε οι περισσότεροι, ακόμη κι αυτοί που υποτίθεται ενδιαφερόμαστε για τη χρήση της γλώσσας.

Εξαιρετικά ενδιαφέρον φαντάζει να απορούσαμε κάποια στιγμή για το ύφος μας . Ίσως αντιλαμβανόμασταν τότε τι κακό κάνουν ο φανατισμός, η εμπάθεια και η μνησικακία που χαρακτηρίζουν πολλούς από εμάς τους εγγράμματους, τους κατανοούντες το κείμενο, ντε.

Θα έρθει η ώρα τους [των εφήβων] και θα ωριμάσουν -όσοι ωριμάσουν, διότι δε συμβαίνει αυτό σε όλους, σε όλες τις εποχές, μην τρελαινόμαστε.

ΘΕΜΑ 2β

Στο κείμενο υπάρχει έντονο το στοιχείο της προφορικότητας. Να βρεις πέντε λέξεις, φράσεις ή σημεία στίξης που δικαιολογούν αυτόν τον χαρακτηρισμό.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Ο αρθρογράφος αποδίδει τις γλωσσικές αδυναμίες των νέων εκτός των άλλων στα λανθασμένα γλωσσικά πρότυπα που προβάλλονται από τους μεγαλύτερους. Να υποθέσεις ότι γράφεις ένα άρθρο 250-300 λέξεων για τη σχολική εφημερίδα στο οποίο εκφράζεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου στην παραπάνω θέση χρησιμοποιώντας και παραδείγματα από την προσωπική σου εμπειρία.

Μονάδες 40